

פרשת בשלח התשע"ה

איתא במדרש רבה פרשת בשלח "אמר רבי סימון, משל לבעל הזמורה, שהיה מהלך בחוץ והזמורה בידו. אמרו, אילולי שהזמורה בידו, לא היה מתכבד. שמע המלך ואמר לו, העבר הזמורה ממך וצא לחוץ. וכל מי שאינו שואל בשלומך, אני נוטל את ראשו. כך אמרו המצריים, לא היה יכול משה לעשות כלום אלא במטה. בו היכה היאור, בו הביא כל המכות. כיון שבאו ישראל לתוך הים, והמצריים עומדים אחריהם, אמר הקדוש ברוך הוא למשה, השלך את מטך. שלא יאמרו, אילולי המטה, לא היה יכול לקרוע את הים. שנאמר **וְאֵתָה הָרִם אֶת מִטְּךָ וְנִטְהָ אֶת יַדְךָ עַל הַיָּם וּבִקְעָהוּ.**"

המדרש אומר בשם ר' סימון, שבקריעת ים סוף משה רבנו צווה לזרוק את המטה, ולא להשתמש בו. ומדייק בלשון הפסוק **הִרִם אֶת מִטְּךָ** דהיינו השלך את מטך, **וְנִטְהָ אֶת יַדְךָ**... דהיינו היד דווקא בלא המטה. ועוד שמצינו אחר כך שמשה רבנו המשיך להשתמש במטה על פי ציווי ה' במדבר וכמו שראינו בפרשה שצווה להכות את הסלע להוציא מים, וכן במלחמת עמלק. ואם כן מה המיוחד כאן שמשה רבנו דווקא בנס קריעת ים סוף לא השתמש במטה.

מובא במדרש שכל טוב שהמטה הוא אחד מעשרה דברים שנבראו בין השמשות, ומשקלו היה ארבעים סאה (כל סאה לערך 8 ק"ג דהיינו 320 ק"ג) והיה מאבן ספיר היינו האבן שבה חוצבו לוחות הברית ועליו חקוק היה שם המפורש....

והמשותף לעשרה דברים שנבראו בין השמשות הוא נחיצותן ואשר הם עצמם בגדר נס והתערבות כנגד הטבע. ואלו הן כמובא בפרקי דרבי אליעזר "עשרה דברים נבראו בין השמשות, פי הארץ, ופי הבאר, ופי האתון, וקשת(יש לומר כי הקשת היא הקשת המיוחדת שמופיעה בימי בקיץ שהיא פלא ונגד הטבע), והמן, והשמיר, והכתב, והמכתב,

והלוחות, ואילו של אברהם אבינו". ולכאורה אם כן המטה וודאי נחוץ הוא.

אלא שיש לומר כי כאן לאחר עשרת המכות היה נחוץ ביותר לעם ישראל שיצאו ממצרים, להוציא מהם כל עניין של הגשמה בא-להות. וישנה את בחינת הרמת היד. כי בחינת היד היא בחינת התפילה וכמו שמצינו כל הנביאים והחסידים כאשר היו מתפללים היו מתפללים בנשיאת ידיהם למעלה. כאומר המלך המשיח המתפלל בתהלים "שִׁמְעֵ קוֹל תַּחֲנוּנַי בְּשׁוֹעֵי אֵלַיךָ בְּנִשְׁאֵי יָדַי אֶל דְּבִיר קֶדְשְׁךָ" וכן הנביא ישעיה המוכיח את עם ישראל על זה שהיה מתפלל בלא תשובה "וּבְפִרְשֵׁיכֶם בְּפִיכֶם אֲעֲלִים עֵינַי מִכֶּם גַּם כִּי תִרְבוּ תִפְלֵה אֵינְנִי שִׁמְעֵ יַדֵּיכֶם דְּמַיִם מְלֵאוּ. רַחֲצוּ הַזְּבוּ הַסִּירוּ רַע מֵעַלְלֵיכֶם מִנְּגִד עֵינַי חֲדָלוּ הֲרַע". דהיינו התפילה הבאה מהעומק היא בהרמת הידיים. וכאן הקב"ה מורה למשה דרך ראשונה להראות לעם ישראל והיא דרך התפילה. כי דרך התפילה היא פועלת גם בתוך הטבע וגם מעל לטבע. וגם כאן בבקיעת ים סוף הבקיעה נעשית בדרך שמעל לטבע. וכאן ה' מורה למשה שבנס הזה התפילה אף יותר מהמטה.

ועוד שהמטה היה ארבעים סאה. ועניין ארבעים סאה, הוא ענין טהרה, כגון המקווה שהוא ארבעים סאה. וכן המבול שהיה ארבעים יום וארבעים לילה הבא לטהר את העולם. ולכן כל מכה שהייתה במטה הייתה סוג של טהרה לעם ישראל. היינו הוצאת הכפירה וכניסת האמונה. ולכן המטה היה ארבעים סאה. ואילו כאן לא היה צריך עניין של טיהור. כי עם ישראל עבר בתוך הים ביבשה. ושמה בתוך הים היה הטיהור שלו בלא צורך למטה. כי הים הוא עצמו מטהר. ולכן מייד אחר כך ויאמינו בה' ובמשה עבדו.

שבת שלום

יוסף בן דוד